

eerste kolom

Het begin van de revolutie

LOUIS LE ROY weet niet wat hij heeft uitgehaald met zijn alternatieve tuin in Oranjewoud onder Heerenveen. Hij heeft een steen gegooid in de vlijtige vijver van suburbia.

Laat de natuur toch haar gang gaan, heeft hij gezegd, niet dat gezeur met grasmaaien, sproeien, kweekplantjes, bordertjes; gewoon wildernis, prachtig. En in vertrouwen heeft hij aan onze verslaggeefster Mieke de Haas bekend: ik ben gewoon lui.

Sindsdien stromen de pelgrims naar Oranjewoud, want ze willen de wervende wildernis van Louis wel eens zien. En diep in hun hart zijn ze eigenlijk al overtuigd. Nog sterker: ze willen nog vandaag hun tuin laten verwilderen en met gekruiste armen afwachten wat Moeder Natuur dan wel gaat presteren als de heer des huizes er zijn handen van heeft afgetrokken.

Echter, bewoners van buitenwijken, bezitters van tuinen, hebben burens en vrouwen. Wat gebeurt er als de man zaterdag niet een oud jasje aantrekt, de grasmaaimachine mijdt en zelfs de snoeischaar onberoerd laat. Alles onder het motief dat we de natuur niet steeds voor de voeten moeten lopen. Wie weet, zegt hij, misschien ontspruit in mijn tuin wel het vergeet-mij-nietje of de gele dovenetel, nederige bloemen uit het wild, niet vergelijkbaar met de opgeblazen kweekproducten van Aalsmeer maar in hun eenvoud zo oorspronkelijk, nog helemaal de natuur voordat pater Mendel met zijn wetten de weg opende naar onvoorstelbare koeierijen.

DAT ARGUMENT stuift onverbidde-lijk op de vrouw, die „een bende” verwacht, spottende blikken van de burens en opmerkingen van „noem je dat nog een tuin.” Al die liefde voor de wilde natuur, zegt ze minachtend, je bent gewoon lui. En daarmee is het conflict gereduceerd tot de Calvinistische tegenstelling, die onverbiddelijk wordt beslecht in het voordeel van de vlijterikken.

Als hij nog het lef heeft om door te vechten, moet de man er een brokje cultuurgeschiedenis tegenaan gooien. Kijk, moet hij zeggen, die Louis in Oranjewoud is gewoon een Rousseau van de twintigste eeuw. Wie was Rousseau? Een uiterst beminnelijke idealist van twee eeuwen terug, die als lijfspreuk had: terug naar de natuur. Hij ontwaarde om zich heen een waanzinnige vlijt in het nastreven van beuzelarijen, een neurotische drift om alles te perfectioneren. Franse tuinen waren toen mode. Geknipte hagen, geknipte bomen, mathematisch zuivere indelingen, uitgebalanceerde perkjes en daarin zeer sjieke mensen, die allemaal de Zonnekoning liepen te imiteren. God in Frankrijk.

Nee dan de Engelsen, zei Rousseau, heel ontspannen mensen, die hun tuin gewoon aan de natuur overlaten, nadenken over belangrijke zaken en inmiddels de hele wereld veroveren. Napoleon las Rousseau en de Franse revolutionairen lazen Rousseau, zodat er ineens overal Engelse tuinen kwamen en er in de politiek ook het een en ander begon. En Rousseau zei nog wel dat hij lui was.

WAT IS DE LES van deze vrijmoedige interpretatie van historie? De forens die zich elke zaterdagmiddag op zijn tuintje stort is een verslaafde consument, een dwangarbeider van de ordeningsmaatschappij, een slaaf die zelfs in zijn vrije tijd het werken niet kan laten. Om zelf de kans te ontlopen in zijn eigen tijd tot schrandere gedachten te komen, stort hij zich op de natuur en dwingt ook haar in zijn gareel. Hij gunt haar de vrijheid niet, die hij zelf heeft verspeeld. De afrikaantjes zullen bloeien op de voorgeschreven plek, op het voorgeschreven tijdstip. Geen anarchie in mijn tuin.

Rousseau zei gewoon: lieve mensen, laat de natuur toch haar gang gaan, ze zit niet om jullie te springen, ze kan haar eigen boontjes doppen, ze is in de grond goed, net als de mens. Vrijheid, gelijkheid, broederschap, ook voor de natuur.

ZOGAUW in Amstelveen. Voorburg, Oosterbeek en Krimpen aan de IJssel de tuintjes gaan verwilderen, wordt het pas echt oppassen geblazen, want dan begint de revolutie. Zo gauw de mens ervan overtuigd raakt dat de mens en de natuur in de grond wel goed zijn maar door de ordeningsneurose worden bedorven, verandert het klimaat. Alles wat belang heeft bij het voortgestaan van deze maatschappij zal een spervuur van propaganda moeten richten op de vrouw van de aanhanger van Louis le Roy. Hou hem aan de grasmaaimachine, beschuldig hem van luiheid, prijs de pracht van de kweekproducten in de tuin van de buurman, maar voorkom dat hij dromerig gaat staan kijken naar 'n blaartrekkende boerenboterbloem, ontspannen het huis betreedt en een gesprek opent dat begint met: „Eigenlijk...”. Alle gesprekken die met „Eigenlijk zou...” beginnen, eindigen met de Marseillaise.

BEN KROON